

La mirada des de Barcelona

PER **RAMON PUIG**
@rjpulgr

GERARD VERGÉS ASSAGISTA, L'ALTRE VESSANT PER AMPLIFICAR LA SEVA DIMENSIÓ LITERÀRIA

Economista i periodista

Nascut a Guissona, porta més de mitja vida al Camp de Tarragona. Li agrada cuidar els avellaners del riu als Garidells i es guanya les garrofes al sector sanitari, al Sant Pau Campus Salut Barcelona. També és professor associat a la Facultat d'Economia i Empresa de la URV. Va començar la seva trajectòria professional al món del periodisme al 'Diari de Tarragona'.

Polifacètic. El tortosí Gerard Vergés va ser un personatge polifacètic, reconegut per la seva poesia i per traduir els sonets de Shakespeare i amb una narrativa amb estil propi

El diari *Avui* compleix enguany cinquanta anys com a primera capçalera en català després de la dictadura. Més enllà de la informació periodística, en els seus inicis va ser punt de trobada de grans escriptors, com Montserrat Roig, Isabel-Clara Simó, Josep Maria Espinàs o Quim Monzó. També va formar part de l'elenc d'articulistes literaris el tortosí Gerard Vergés (1931-2014), com a una de les veus del sud. Els seus articles eren una forma de descobrir el seu vessant narratiu, que està al mateix nivell que la seva poesia i que permet amplificar la seva dimensió literària fins a situar-lo entre els grans noms al voltant de l'Ebre, amb Artur Bladé, Sebastià Juan Arbó, mossèn Manyà i Jesús Moncada.

Vergés va escriure a l'*Avui* des del 1987 fins al 2005, amb un article mensual. Més enllà de l'hemeroteca, diversos llibres han recollit la seva aportació al mitjà, com *Alfabet per a adults*. En el pròleg, l'escriptor Xulio Ricardo Trigo justifica la publicació en definir l'autor i la seva obra com «un dels secrets més ben guardats de la literatura catalana». Una afirmació que comparteix Emigdi Subirats, el gran coneixedor i divulgador de l'obra del tortosí, de qui n'ha escrit set llibres, entre els quals destaca la seva biografia (editorial Onada) i el treball *Gerard Vergés, tretze cops imperfecte*. Subirats reconeix que és un autor encara poc reivindicat, tot i que ho justifica perquè va defugir el victimisme i l'estigma d'escriptor de comarques. «La seva obra és excelsa, però curta. Era molt crític amb ell mateix i només publicava el que veritablement li agradava i sa-

bia apartar tot allò que no tenia substància», raona Subirats. Farmacèutic de professió per tradició familiar i fundador d'uns laboratoris d'anàlisis clíniques, les lletres eren la seva veritable passió.

Què té d'especial la narrativa de Vergés? Sense cap mena de dubte, la combinació de la visió local, a partir d'anècdotes i records personals, amb la cultura universal, amb especial prota-

En els seus articles i llibres combina les anècdotes personals amb una visió universal

La trobada amb Carles Riba l'impacta i es converteix en un defensor radical del català

gonisme a les seves tres grans passions, per ordre de preferència: la literatura, la pintura i la música. Un estil que trasllada al recull narratiu *Tretze biografies imperfectes*, Premi Josep Pla el 1985. «A partir de personatges de tercera o quarta fila, es permet parlar dels seus interessos d'una manera molt amena i creativa», resumeix el seu biògraf. Vergés les definia imperfectes perquè no s'havien escrit seguint el cànon tradicional.

Una de les biografies més destacades dels llibres és la dedicada a Josep Cugat, el masover de casa i que li serveix de pretext per recordar la fugida de la seva família de Tortosa durant la Guerra Civil per ama-

gar-se en una caseta prop de Bitem. No falta un capítol dedicat al seu estimat Shakespeare, en què aprofita per recollir diferents teories que dubten de l'existència del poeta anglès. Entre els seus ídols literaris hi havia l'autor de Hamlet, el rector de Vallfogona, Pere Quart i Ausiàs March. Un altre dels grans mèrits de Vergés és la primera traducció moderna en llengua catalana de *Tots els sonets de Shakespeare*, que li va valdre el Premi Crítica Serra d'Or de 1994. En el seu pròleg defensa que més que dominar la llengua original, l'important era conèixer la llengua pròpia, en un exercici de treure's mèrits en un treball que exigia un gran domini de l'anglès.

En l'obra de Vergés no s'hi troba política ni ideologia i concentra la militància en la defensa radical de la llengua catalana. A tall d'exemple, critica que els grans autors irlandesos, com Yeats, Wilde, Joyce o Beckett, escriguin en anglès i no pas en gaèlic. «Amb vint-i-sis anys coneix personalment Carles Riba i això el marca molt. Passa a escriure només en català i s'avergonyeix de la seva etapa inicial en castellà, obligada pel franquisme», explica Subirats. El destí va voler que trenta després guanyés el Premi Carles Riba de poesia per *L'ombra rogent de la lloba*, circumstància que ha contribuït a associar-lo més com a poeta que com a escriptor. Els seus inicis estan associats a la revista GEMINIS, que va fundar amb Jesús Massip en el context de la represa cultural que va viure Tortosa a partir dels anys cinquanta. GEMINIS va publicar, en plena dictadura, la primera esmena en català arran de la mort de Carles Riba l'any 1959.